

متن گزارش کمیسیون طرح/لایحه

لایحه موافقتنامه خدمات (سرویس‌های) هوایی دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق

لایحه موافقتنامه خدمات (سرویس‌های) هوایی دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق

ماده واحده

موافقتنامه خدمات (سرویس‌های) هوایی دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق مشتمل بر یک مقدمه و نوزده ماده و یک ضمیمه به شرح پیوست تصویب و به دولت اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره

در اجرای این موافقتنامه و اصلاحات بعدی آن رعایت اصول هفتاد و هفتم (۷۷)، یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

متن موافقتنامه

موافقتنامه خدمات (سرویس‌های) هوایی دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق

مقدمه

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق که عضو کنوانسیون هواپیمایی کشوری بین‌المللی می‌باشند که در تاریخ ۱۶ آذرماه ۱۳۲۳ هجری شمسی برابر با ۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی در شیکاگو برای امضا مفتوح گردید، و از این پس «طرفهای متعاقد» نامیده می‌شوند، به منظور تأسیس و بهره‌برداری از خدمات (سرویس‌های) هوایی منظم بین و ماورای سرزمینهای خود به شرح زیر موافقت کردند:

ماده (۱) تعاریف

از نظر این موافقتنامه اصطلاحات زیر دارای معانی زیر می‌باشند:

الف) «کنوانسیون» به کنوانسیون هواپیمایی کشوری بین‌المللی که در تاریخ ۱۶ آذرماه ۱۳۲۳ هجری شمسی برابر با ۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی در شیکاگو برای امضا مفتوح گردید، اطلاق می‌شود، و شامل اصلاحات آن که به موجب ماده (۹۴) آن کنوانسیون تصویب شده و برای طرفهای متعاقد لازم‌الاجرا گردیده و نیز ضمیمه کنوانسیون و اصلاحات آنها که به موجب ماده (۹۰) آن به تصویب رسیده و برای طرفهای متعاقد لازم‌الاجرا شده است، خواهد بود.

ب) «مقامهای هواپیمایی» در مورد جمهوری اسلامی ایران به «سازمان هواپیمایی کشوری» و هر شخص یا سازمانی که مجاز به انجام وظایف فعلی آن سازمان باشد و در مورد دولت جمهوری عراق به اداره کل هواپیمایی کشوری به نمایندگی وزارت حمل و نقل عراق و هر شخص یا سازمانی که مجاز به انجام وظایف فعلی آن مقام باشد اطلاق می‌شود.

پ) «شرکت هواپیمایی تعیین شده» به شرکت هواپیمایی اطلاق می‌شود که به موجب مفاد ماده (۳) این موافقتنامه تعیین شود و اجازه فعالیت بیابد.

ت) «خدمات (سرویس‌های) مورد توافق» به خدمات (سرویس‌های) هوایی منظم به منظور حمل و نقل مسافر، بار و پست در مسیرهای مشخص شده مندرج در پیوست این موافقتنامه اطلاق می‌گردد.

ث) «ظرفیت» در مورد هواپیما، به میزان بارگیری مؤثر آن هواپیما در یک مسیر یا قسمتی از مسیر و اصطلاح «ظرفیت» در مورد «خدمت (سرویس) مورد توافق» به حاصل ضرب ظرفیت هواپیمای مورد استفاده در چنین خدمتی (سرویسی) در دفعات پرواز هواپیمای مزبور طی زمان معین در تمام یا قسمتی از مسیر، اطلاق می‌شود.

ج) «سرزمین» در مورد هر یک از طرفهای متعاقد به مناطق خشکی و آبی که تحت حاکمیت آن قرار دارد، اطلاق و شامل فضای محاذی آنها نیز می‌شود.

چ) «خدمت (سرویس) هوایی»، «خدمت (سرویس) هوایی بین‌المللی»، «شرکت هواپیمایی» و «توقف به منظورهای غیرحمل‌ونقل» به ترتیب دارای همان معانی است که در ماده (۹۶) کنوانسیون برای آنها ذکر شده است.

ح) «نرخ» به قیمت یا هزینه‌های اطلاق می‌شود که برای حمل مسافر، بار همراه و غیره همراه پرداخت گردد و شامل شرایطی که به موجب آن قیمت‌ها یا هزینه‌های مزبور اعمال می‌شود از جمله قیمت‌ها یا هزینه‌ها و شرایط مقرر برای نمایندگیها و سایر خدمات جنبی به استثناء دستمزدها و شرایط حمل پست، می‌باشد.

خ) پیوست به فهرستهای مسیری که به این موافقتنامه ضمیمه شده است و هرگونه شرط یا تذکری که در این پیوست آمده باشد، اطلاق می‌گردد. پیوست این موافقتنامه جزء لاینفک آن بوده و تمام ارجاعات به موافقتنامه شامل ارجاع به پیوست نیز خواهد بود مگر آن که در این موافقتنامه به گونه دیگر پیشبینی شده باشد.

ماده (۲) اعطای حقوق

1- هر طرف متعاقد جهت انجام خدمات (سرویس‌های) هوایی بین‌المللی منظم به وسیله شرکت هواپیمایی تعیین‌شده طرف متعاقد دیگر حقوق زیر را به طرف متعاقد دیگر اعطاء می‌نماید:

الف) پرواز بدون فرود از فراز سرزمین طرف متعاقد دیگر؛

ب) توقف در سرزمین مذکور به منظورهای غیرحمل و نقل؛

پ) توقف در سرزمین مذکور به منظور سوار و پیاده کردن مسافر، بارگیری و تخلیه بار و پست در حمل و نقل بین‌المللی در نقاط مشخص شده در جدول مسیر پیوست این موافقتنامه.

2- استفاده از حقوق حمل و نقل در نقاط واسط و ماوراء مندرج در جدول مسیر پیوست این موافقتنامه مشروط به مذاکره و موافقت شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد و تصویب مقامهای هواپیمایی آنها خواهد بود.

3- هیچ یک از مفاد این موافقتنامه نباید به نحوی تفسیر شود که به شرکت هواپیمایی یک طرف متعاقد این حق را اعطاء کند که در داخل سرزمین طرف متعاقد دیگر از نقطه‌ای به نقطه دیگر مبادرت به حمل مسافر، بار و پست در قبال مزد یا کرایه نماید.

4- در مناطقی که در آن مخاصمات مسلحانه جریان دارد و یا در اشغال نظامی است و نیز در مناطقی که تحت تاثیر مخاصمات مسلحانه یا اشغال نظامی قرار گرفته انجام خدمات (سرویس‌های) موضوع این ماده منوط به تصویب مقامهای صلاحیتدار مربوط خواهد بود.

ماده (۳) تعیین و اجازه

1- هر طرف متعاقد حق دارد با اعلام کتبی به طرف متعاقد دیگر یک یا چند شرکت هواپیمایی را برای انجام خدمات (سرویس‌های) مورد توافق در مسیرهای مشخص شده تعیین، و هر شرکت هواپیمایی تعیین شده را حذف کند یا تغییر دهد.

2- پس از دریافت اعلامیه مذکور در بند (۱) مقامهای صلاحیتدار طرف متعاقد دیگر باید با رعایت مفاد بندهای (۳) و (۴) این ماده اجازه مقتضی را بدون تأخیر به شرکت هواپیمایی تعیین شده مزبور اعطاء کنند.

3- مقامهای هواپیمایی یک طرف متعاقد می‌توانند از شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر بخواهند که آنان را مجاب سازد که شرایط مقرر در قوانین و مقرراتی را که معمولاً به موجب مفاد کنوانسیون توسط آن مقامها در مورد بهره‌برداری از خدمات (سرویس‌های) هوایی بین‌المللی اعمال می‌گردد، دارا می‌باشد.

4- هر طرف متعاقد حق دارد در هر مورد که مجاب نشده باشد مالکیت عمده و کنترل مؤثر شرکت هواپیمایی

تعیین شده متعلق و در اختیار طرف متعاقد دیگر یا اتباع آن است از اعطای اجازه بهره‌برداری موضوع بند (۲) این ماده امتناع ورزد و یا هر شرطی را که برای اعمال حقوق مذکور در ماده (۲) این موافقت‌نامه توسط آن شرکت هواپیمایی تعیین شده لازم بداند، وضع نماید.

5- شرکت هواپیمایی تعیین شده می‌تواند در هر زمان پس از دریافت اجازه مندرج در بند (۲) فوق بهره‌برداری از خدمات (سرویس‌های) مورد توافق را آغاز کند مشروط بر آنکه نرخ‌های مطابق ضوابط ماده (۱۰) این موافقت‌نامه در مورد خدمات (سرویس‌های) مزبور وضع شده و مجری باشد.

ماده (۴) تعلیق و لغو

1- هر طرف متعاقد می‌تواند در موارد مشروح زیر مجوز بهره‌برداری را لغو یا استفاده از حقوق مندرج در ماده (۲) این موافقت‌نامه را در مورد شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر معلق، یا هر شرطی را که برای استفاده از این حقوق لازم می‌داند وضع کند:

الف) چنانچه قانع نشود که مالکیت عمده و کنترل مؤثر شرکت هواپیمایی مذکور متعلق و در اختیار طرف متعاقد دیگر یا اتباع وی می‌باشد؛ یا

ب) چنانچه شرکت هواپیمایی مذکور قوانین و یا مقررات طرف متعهده‌ای که این حقوق را اعطاء نموده است رعایت نکند؛ یا

پ) چنانچه شرکت هواپیمایی مذکور در انجام عملیات بهره‌برداری از مفاد این موافقت‌نامه تخلف کند.

2- لغو یا تعلیق یا وضع شرایط مذکور در بند (۱) این ماده جز در مواردی که برای جلوگیری از نقض بیشتر قوانین و یا مقررات و یا مفاد این موافقت‌نامه فوریت داشته باشد، فقط پس از مشورت با طرف متعاقد دیگر صورت خواهد گرفت. این مشورت بین مقام‌های هواپیمایی پس از دریافت درخواست در اسرع وقت شروع خواهد شد.

ماده (۵) شمول قوانین و مقررات

1- قوانین و مقررات هر طرف متعاقد در مورد ورود یا خروج هواپیماهایی که به امر هوانوردی بین‌المللی اشتغال دارند و نیز قوانین و مقررات مربوط به بهره‌برداری و هوانوردی این قبیل هواپیماها مادام که بر فراز یا داخل سرزمین آن طرف متعاقد می‌باشند، در مورد هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر اعمال خواهد شد.

2- قوانین و مقررات هر طرف متعاقد که ناظر به ورود، اقامت موقت و خروج مسافرین، خدمه، بار یا پست از سرزمین آن می‌باشد از قبیل تشریفات ورود و خروج، مهاجرت و همچنین مقررات گمرکی و بهداشتی در مورد مسافرین، خدمه، بار یا محمولات پستی هواپیمای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر مادام که در سرزمین مذکور باشند اعمال خواهد شد.

3- هر طرف متعاقد بنا به تقاضای طرف متعاقد دیگر نسخه‌ای از قوانین و مقررات مذکور در این ماده را در اختیار آن قرار خواهد داد.

4- شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاقد حق دارد دفتر نمایندگی خود را در سرزمین طرف متعاقد دیگر دایر نماید و یا اینکه برای خود عامل کل یا عامل فروش کل تعیین کند. نصب عامل کل یا عامل فروش کل بر اساس قوانین و مقررات طرف متعاقد دیگر صورت خواهد گرفت.

5- انتقال درآمدهای حاصله توسط شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاقد طبق مقررات تسعیر ارزهای خارجی طرف متعاقد دیگر و پس از کسر هزینه‌ها صورت خواهد گرفت. طرف‌های متعاقد بیشترین تلاش خود را برای تسهیل انتقال درآمدهای حاصله توسط شرکت هواپیمایی تعیین شده از خدمات (سرویس‌های) موضوع این موافقت‌نامه به‌عمل خواهند آورد.

6- هر طرف متعاقد به شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر حق برقراری نمایندگی خود و نگهداری کارکنان اداری؛ بازرگانی و فنی لازم در داخل سرزمین خود را که برای انجام خدمات (سرویس‌های) بر اساس قوانین و مقررات ورود و اقامت طرف اخیر ضروری است، اعطا خواهد کرد.

ماده (۶) معافیت از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و سایر عوارض

1- هواپیمای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعهدی که خدمات (سرویس‌های) بین‌المللی را انجام می‌دهد و مواد سوختی، روغن موتور، سایر مواد مصرفی فنی، وسایل یدکی، لوازم مورد نیاز جاری و خواروبار موجود در هواپیمای شرکت هواپیمایی یک طرف متعهد که مجاز به استفاده از مسیرها و خدمات (سرویس‌های) موضوع این موافقتنامه می‌باشند به هنگام ورود یا خروج از سرزمین طرف متعهد دیگر براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه‌های بازرسی و سایر عوارض و هزینه‌های مشابه ملی یا محلی معاف خواهند بود حتی اگر مواد مذکور زمانی مورد استفاده قرار گیرد یا به مصرف برسد که هواپیمای مزبور برفراز آن سرزمین در پرواز باشند.

2- سوخت، روغن موتور، سایر مواد مصرفی فنی، وسایل یدکی، لوازم مورد نیاز جاری و خواربار که توسط یک طرف متعهد یا اتباع آن به سرزمین طرف متعهد دیگر وارد شود و صرفاً به منظور استفاده در هواپیمای شرکت هواپیمایی تعیین شده آن طرف متعهد باشد براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه‌های بازرسی و سایر عوارض و هزینه‌های مشابه ملی یا محلی معاف خواهد بود.

3- سوخت، روغن موتور، سایر مواد مصرفی فنی، وسایل یدکی، لوازم مورد نیاز جاری و خواربار که در سرزمین یک طرف متعهد بار هواپیمای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعهد دیگر می‌شود و در خدمات (سرویس‌های) بین‌المللی مورد استفاده قرار می‌گیرد براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی، مالیات‌ها و هزینه‌های بازرسی و سایر عوارض و هزینه‌های مشابه ملی یا محلی، معاف خواهد بود.

4- تجهیزات هوانوردی مورد نیاز جاری، و همچنین مواد و کالاهای نگاهداری شده در هواپیمای شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعهد تنها با موافقت مقامهای گمرکی طرف متعهد دیگر در آن سرزمین قابل تخلیه است. در این صورت می‌توان آنها را تا زمانی که طبق مقررات گمرکی مجدداً صادر می‌شوند و یا ترتیب دیگری در مورد آن داده شود تحت نظارت مقامهای نامبرده قرار داد.

5- مسافران، اثاثیه مسافران و باری که از سرزمین یک طرف متعهد در گذر (ترانزیت) مستقیم قرار دارند و از حریمی که در فرودگاه بدین منظور اختصاص یافته خارج نمی‌شوند، فقط مشمول کنترل ساده‌ای خواهند بود. اثاثیه مسافر و بار تا زمانی که در گذر (ترانزیت) مستقیم است از حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هرگونه مالیات معاف خواهد بود.

6- اسناد رسمی حاوی نشان (آرم) رسمی شرکت هواپیمایی مانند برچسب چمدان، بلیط هواپیما، بارنامه، کارت اجازه ورود به هواپیما و جدول زمانبندی که به داخل سرزمین هر طرف متعهد برای استفاده اختصاصی شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعهد دیگر وارد می‌شود، از کلیه حقوق گمرکی و سود بازرگانی و یا مالیات‌ها براساس عمل متقابل معاف خواهد بود.

ماده (۷) تسهیلات و هزینه‌های فرودگاهی

1- هر یک از طرفهای متعهد در سرزمین خود فرودگاه یا فرودگاههایی را جهت استفاده شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعهد دیگر در مسیر مشخص شده تعیین خواهد کرد، و تسهیلات ارتباطی، هوانوردی، هواشناسی و سایر خدماتی را که برای بهره‌برداری خدمات (سرویس‌های) مورد توافق لازم است در اختیار شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعهد دیگر قرار خواهد داد.

2- هر یک از طرفهای متعهد می‌تواند در قبال استفاده هواپیمای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعهد دیگر از فرودگاهها و سایر تأسیسات آن هزینه‌های عادلانه و معقولی دریافت دارد، مشروط بر آنکه میزان این هزینه‌ها از آنچه شرکت‌های حمل‌ونقل هوایی آن که در خدمات (سرویس‌های) مشابه بین‌المللی تردد می‌کنند، برای استفاده از چنین فرودگاه و تأسیساتی می‌پردازند، تجاوز نکند.

ماده (۸) مقررات ظرفیت و تصویب برنامه‌های پرواز

1- شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعهد از رفتار عادلانه و برابر برخوردار خواهند بود تا بتوانند برای انجام خدمات (سرویس‌های) مورد توافق در مسیرهای مشخص شده از فرصتهای متساوی بهره‌مند باشند.

2- در انجام خدمات (سرویس‌های) مورد توافق، شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاقد، منافع شرکت هواپیمایی طرف دیگر را مورد نظر قرار خواهد داد تا من غیر حق در خدمات (سرویس‌های) طرف دیگر در تمام یا قسمتی از همان مسیرها اثر نامطلوب ایجاد نشود.

3- هدف اصلی از برقراری خدمات (سرویس‌های) مورد توافق توسط شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد، تأمین ظرفیت کافی با ضریب بار مناسب جهت رفع نیازمندیهای جاری و پیش‌بینی شده معقول برای حمل مسافر و بار و پست بین سرزمین طرف متعاقد تعیین کننده شرکت هواپیمایی و سرزمین طرف متعاقد دیگر می‌باشد.

4- ظرفیتی که عرضه می‌شود شامل تعداد خدمات (سرویس‌های) و نوع هواپیمای مورد استفاده شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد در خدمات (سرویس‌های) مورد توافق می‌تواند از سوی شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده پیشنهاد شود. پیشنهاد فوق پس از مذاکره و تبادل نظر بین شرکتهای هواپیمایی تعیین شده بار رعایت اصول مندرج در بندهای (۱)، (۲) و (۳) این ماده ارایه خواهد شد. ظرفیت مذکور با تصویب مقامهای هواپیمایی طرفهای متعاقد تعیین و اجرا خواهد شد.

5- در صورت عدم توافق بین شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد، مسایل مندرج در بند (۵) از طریق توافق بین مقامهای هواپیمایی دو طرف متعاقد حل و فصل خواهد گردید. تا زمانی که این توافق حاصل نگردیده، ظرفیت عرضه شده توسط شرکتهای هواپیمایی تعیین شده بدون تغییر باقی خواهد ماند.

6- شرکت (شرکتهای) هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاقد، حداکثر سی (۳۰) روز قبل از شروع خدمات (سرویس‌ها) در مسیرهای مشخص شده، برنامه‌های پرواز را برای تصویب به مقامهای هواپیمایی طرف متعاقد دیگر تسلیم خواهد نمود. در مورد تغییرات بعدی نیز به همین ترتیب عمل خواهد شد. در موارد خاص می‌توان این محدوده زمانی را با تصویب مقامهای نامبرده تغییر داد.

ماده (۹) شناسایی گواهینامه‌ها و پروانه‌ها
گواهینامه‌های قابلیت پرواز و گواهینامه‌های صلاحیت و پروانه‌هایی که توسط یک طرف متعاقد صادر شده یا اعتبار یافته و هنوز به‌قوت خود باقی باشد، برای بهره‌برداری از مسیرها و خدمات (سرویس‌های) موضوع این موافقت‌نامه، توسط طرف متعاقد دیگر معتبر شناخته خواهد شد، مشروط بر این که شرایط صدور یا اعتبار گواهینامه‌ها و پروانه‌های مزبور مساوی یا بیش از حداقل استانداردهایی باشد که به موجب کنوانسیون وضع شده یا خواهد شد. در هر حال هر طرف متعاقد این حق را برای خود محفوظ می‌دارد که در مورد پرواز از فراز سرزمین خود از شناسایی گواهینامه‌های صلاحیت و پروانه‌هایی که برای اتباع آن توسط طرف متعاقد دیگر یا هر دولت دیگری صادر شده یا معتبر شناخته شده خودداری نماید.

ماده (۱۰) نرخهای حمل و نقل هوایی

1- نرخ‌های مورد اجرا توسط شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد در خدمات (سرویس‌های) مورد توافق در سطح معقولی خواهد بود که با توجه به تمام عوامل مربوط از جمله هزینه بهره‌برداری و سود معقول و خصوصیات خدمت و نرخ‌های شرکتهای هواپیمایی دیگر که در تمام یا قسمتی از همان مسیرها خدمات (سرویس‌های) منظم انجام می‌دهند، وضع می‌گردد.

2- نرخ‌های موضوع بند (۱) این ماده بر اساس توافق شرکتهای هواپیمایی تعیین شده دو طرف متعاقد و پس از مذاکره با مقامهای هواپیمایی مربوط خود تعیین می‌گردد.

3- نرخ‌هایی که طبق بند (۲) فوق مورد توافق قرار می‌گیرد لااقل سی (۳۰) روز قبل از تاریخ پیشنهادی اجرا برای تصویب به مقامهای هواپیمایی طرفهای متعاقد تسلیم خواهد گردید. این محدوده زمانی با موافقت مقامهای مذکور قابل تغییر است.

4- چنانچه شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد نتوانند درباره نرخهای قابل اجرا به توافق برسند یا چنانچه یک طرف متعاقد شرکت هواپیمایی خود را به‌منظور انجام خدمات (سرویس‌های) مورد توافق تعیین ننموده باشد یا چنانچه در فاصله پانزده (۱۵) روز اول از دوره سی (۳۰) روزه موضوع بند (۳) این ماده، مقامهای هواپیمایی یک طرف متعاقد عدم رضایت خود را از هر یک از نرخ‌های توافق شده بین شرکت‌های

هوایمپای طرفهای متعاہد طبق بند (۲) این ماده به مقامهای هوایمپای طرف متعاہد دیگر اعلام دارند، مقامهای هوایمپای طرفهای متعاہد اہتمام خواهند نمود در مورد نرخهای مناسب قابل اجرا به توافق برسند. بہطور کلی هیچ نرخ قبل از تصویب مقامهای هوایمپای طرفهای متعاہد به مورد اجرا گذارده نخواہد شد. با وجود این چنانچہ ظرف مدت پانزده (۱۵) روز یاد شدہ، هیچکدام از مقامهای هوایمپای طرفهای متعاہد عدم رضایت خود را نسبت بہ نرخهای توافق شدہ بین شرکتہای هوایمپای تعیین شدہ اعلام ندارند، نرخهای مزبور تصویب شدہ تلقی خواہد شد.

5- نرخهای تعیین شدہ بہ موجب این ماده تا زمانی کہ نرخهای جدید تعیین نشدہ باشد، بہقوت خود باقی خواہد ماند. در ہر حال در صورت عدم توافق بین شرکتہای هوایمپای تعیین شدہ در مورد نرخ جدید، مقامهای هوایمپای طرفهای متعاہد تلاش خواهند کرد ظرف مدت (۱۲) ماہ در مورد نرخ جدید مورد توافق دوجانبہ بہ توافق برسند.

مادہ (۱۱) امنیت ہوانوردی

1- طرفهای متعاہد حقوق و تعہداتی را کہ بہ موجب حقوق بینالملل در قبال یکدیگر در خصوص حفظ امنیت هوایمپای کشوری در برابر اعمال مداخلہگرایانہ غیرقانونی دارند، مورد تاکید قرار میدہند.

طرفهای متعاہد بدون تحدید کلیت حقوق و تعہدات خود بہ موجب حقوق بینالملل، بہویژہ طبق مفاد کنوانسیون راجع بہ جرایم و برخی اعمال ارتکابی دیگر در هوایمپا امضا شدہ در توکیو بہ تاریخ ۱۳۴۲/۶/۲۳ ہجری شمسی مطابق با ۱۴ سپتامبر ۱۹۶۳ میلادی، کنوانسیون راجع بہ جلوگیری از تصرف غیرقانونی هوایمپا امضا شدہ در لاہہ بہ تاریخ ۱۳۴۹/۹/۲۵ ہجری شمسی مطابق با ۱۶ دسامبر ۱۹۷۰ میلادی و کنوانسیون راجع بہ جلوگیری از اعمال غیرقانونی علیہ امنیت هوایمپای کشوری امضا شدہ در مونترال بہ تاریخ ۱۳۵۰/۷/۱ ہجری شمسی مطابق با ۲۳ سپتامبر ۱۹۷۱ میلادی عمل خواهند کرد.

2- طرفهای متعاہد حسب تقاضا، تمام مساعدهتہای لازم را بہ یکدیگر جهت جلوگیری از تصرف غیرقانونی هوایمپاہای کشوری و سایر اعمال غیرقانونی علیہ امنیت این هوایمپاہا، مسافرین و خدمہ آنها، فرودگاہها و تأسیسات ہوانوردی و ہر نوع تہدید دیگر علیہ امنیت هوایمپای کشوری ارایہ خواهند کرد.

3- طرفهای متعاہد باید در روابط دوجانبہ خود طبق مقررات امنیت ہوانوردی مصوب سازمان بینالمللی هوایمپای کشوری کہ بہ عنوان ضمانت کنوانسیون هوایمپای کشوری بینالمللی شناختہ شدہاند تا حدودی کہ مقررات امنیتی مزبور در مورد طرفهای متعاہد قابل اجرا است عمل نمایند. ہر یک از طرفهای متعاہد باید از متصدیان هوایمپاہایی کہ محل ثبت آن هوایمپاہا یا محل اصلی کار یا اقامت دائمی متصدیان آنها در سرزمین وی واقع شدہ و نیز از متصدیان فرودگاہهای واقع در سرزمین خود بخواہد کہ مطابق مقررات امنیتی ہوانوردی مزبور عمل کنند.

4- ہر طرف متعاہد می‌تواند از متصدیان هوایمپاہا بخواہد کہ مقررات امنیت ہوانوردی مورد اشارہ در بند (۳) فوق را کہ طرف متعاہد دیگر برای ورود بہ سرزمین خود، خروج از آن یا در مدت توقف در آنجا مقرر کردہ است، رعایت کنند. ہر طرف متعاہد باید اطمینان حاصل کند کہ در سرزمین آن اقدامات کافی برای حفاظت از هوایمپاہا و بازرسی مسافران، خدمہ، لوازم ہمراہ مسافر، اثاثیہ مسافر، بار و خواروبار هوایمپا پیش از سوار شدن مسافران یا بارگیری و بہ ہنگام آن بنحو مؤثر انجام می‌شود. همچنین ہر طرف متعاہد باید ہر درخواستی را کہ طرف متعاہد دیگر برای انجام اقدامات امنیتی ویژه معقول جهت مقابلہ با تہدیدی خاص بہعمل آورد، با نظر مساعد مورد توجہ قرار دہد.

5- ہرگاہ هوایمپاہای کشوری بہطور غیرقانونی تصرف شود و یا اعمال غیرقانونی دیگری علیہ امنیت این هوایمپاہا، مسافرین و خدمہ آنها، فرودگاہها یا تأسیسات ہوانوردی صورت پذیرد، و یا تہدیدی در این مورد انجام گیرد، طرفهای متعاہد باید از طریق تسہیل ارتباطات و اتخاذ تدابیر مناسب دیگر بہمنظور ختم سریع و بی‌خطر حادثہ و یا خنثی کردن تہدید مزبور بہ یکدیگر یاری رسانند.

مادہ (۱۲) ایمنی ہوانوردی

1- ہر طرف متعاہد میتواند در ہر زمان در رابطہ با استانداردهای ایمنی در زمینہهای مربوط بہ تأسیسات

هوانوردی، خدمه پرواز، هواپیما و بهره‌برداری از هواپیما که طرف متعاقد دیگر به‌کار گرفته است، درخواست مشاوره نماید. چنین مشاوره‌های طرف مدت سی روز از تاریخ درخواست مزبور انجام خواهد شد.

2- چنانچه پس از مشاوره مزبور یک طرف متعاقد ملاحظه کند استانداردهای ایمنی درزمینه‌های موضوع بند (۱) که در آن زمان به موجب کنوانسیون وضع شده به‌طور مؤثر توسط طرف متعاقد دیگر به کار گرفته یا اجرا نمیشود، طرف متعاقد دیگر را از یافته‌های مزبور و اقداماتی که برای تطبیق با استانداردهای ایکائو ضروری به نظر میرسد آگاه خواهد کرد. طرف متعاقد دیگر اقدام اصلاحی مناسب را در فرصت زمانی توافق شده اتخاذ خواهد نمود.

3- همچنین به موجب ماده (۱۶) کنوانسیون توافق میشود هر نوع هواپیمایی که توسط شرکت هواپیمایی تعیین شده یک طرف متعاقد یا از طرف آن در خدماتی (سرویس‌هایی) از مبداء سرزمین طرف متعاقد دیگر یا بالعکس مورد بهره‌برداری قرار گیرد، میتواند مادامی که در سرزمین طرف متعاقد دیگر است، مشمول بازرسی نمایندگان مجاز طرف متعاقد دیگر قرار گیرد، مشروط بر اینکه این امر منجر به تاخیر بدون دلیل در بهره‌برداری از هواپیما نگردد. علیرغم تعهدات مندرج در ماده (۳۳) کنوانسیون هدف این بازرسی، تایید اعتبار اسناد هواپیمای مربوط، گواهینامه خدمه و تطبیق تجهیزات و وضعیت هواپیما با استانداردهای وضع شده در آن زمان به موجب کنوانسیون میباشد.

4- هر طرف متعاقد حق تعلیق یا تغییر فوری مجوز بهره‌برداری شرکت یا شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر را چنانچه اقدام فوری برای حصول اطمینان از ایمنی بهره‌برداری شرکت هواپیمایی تعیین شده ضروری باشد برای خود محفوظ میدارد.

5- هر اقدامی از سوی یک طرف متعاقد طبق بند (۴) فوق با از بین رفتن زمینه اتخاذ آن اقدام متوقف خواهد شد.

6- با توجه به بند (۲) فوق اگر مشخص شود که با پایان یافتن فرصت زمانی توافق شده، یک طرف متعاقد در حالت عدم مطابقت با استانداردهای ایکائو باقی مانده است، دبیرکل ایکائو باید از این موضوع و نیز تصمیم رضایتبخش بعدی نسبت به موقعیت مطلع گردد.

ماده (۱۳) تسلیم آمار

مقامهای هواپیمایی هر طرف متعاقد اطلاعات و آمار مربوط به حمل‌ونقل انجام شده در خدمات (سرویس‌های) مورد توافق توسط شرکت هواپیمایی تعیین شده خود به سرزمین طرف متعاقد دیگر یا از آن سرزمین را که معمولاً توسط شرکت هواپیمایی تعیین شده برای مقامهای هواپیمایی ملی خود تهیه و به آنها ارائه می‌گردد، بنابر تقاضا در اختیار مقامهای هواپیمایی طرف متعاقد دیگر قرار خواهند داد. ارائه هرگونه اطلاعات اضافی آماری حمل‌ونقل مورد درخواست مقامهای هواپیمایی یک طرف متعاقد از مقامهای هواپیمایی طرف متعاقد دیگر منوط به مذاکره و توافق طرفهای متعاقد خواهد بود.

ماده (۱۴) مشاوره، تغییر و اصلاح

1- طرفهای متعاقد جهت حسن اجرای این موافقتنامه از طریق مقامهای هواپیمایی خود با یکدیگر همکاری میکنند، و به این منظور مقامهای هواپیمایی یک طرف متعاقد میتواند در هر زمان از مقامهای هواپیمایی طرف متعاقد دیگر تقاضای مشاوره کنند.

2- مشاوره مورد تقاضای مقامهای هواپیمایی هر طرف متعاقد ظرف شصت (۶۰) روز از تاریخ دریافت تقاضا آغاز خواهد شد.

3- هر یک از طرفهای متعاقد میتواند در هر زمان که لازم بداند خواستار تغییر یا اصلاح مفاد این موافقتنامه شود و در این صورت طرفهای متعاقد باید ظرف شصت (۶۰) روز از تاریخ دریافت تقاضای مذاکره توسط طرف متعاقد دیگر در این خصوص به مذاکره بپردازند.

4- هرگونه تغییر یا اصلاح این موافقتنامه با رعایت مفاد ماده (۱۹) این موافقتنامه، به مورد اجرا نهاده خواهد شد.

5- علیرغم مفاد بند (۴) اصلاحات جدول مسیر پیوست این موافقتنامه میتواند، به‌طور مستقیم بین مقامهای

هواپیمایی طرفهای متعاهد مورد توافق قرار گیرد. این اصلاحات با تبادل اطلاعیه توسط مقامهای هواپیمایی مربوط لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده (۱۵) حل اختلافات

1- هر گاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقت‌نامه و پیوست (پیوستهای) آن بین طرفهای متعاهد اختلافی بروز نماید، طرفهای متعاهد در مرحله نخست اهتمام خواهند کرد که اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

2- هر گاه طرفهای متعاهد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل کنند، می‌توانند با توافق موضوع را جهت کسب نظر مشورتی به هر شخص یا هیئتی ارجاع کنند.

3- چنانچه طرفهای متعاهد به موجب بندهای (۱) و (۲) فوق در مورد حل اختلاف به نتیجه نرسند هر یک از طرفهای متعاهد می‌تواند مطابق قوانین و مقررات مربوط خود، ضمن ارسال اطلاعیه‌ای برای طرف متعاهد دیگر موضوع را به هیئت داور سه نفره مرکب از دو داور منتخب طرفهای متعاهد و یک سرداور ارجاع نماید.

در صورت ارجاع امر به داور، هر یک از طرفهای متعاهد ظرف مدت شصت (۶۰) روز از تاریخ دریافت اطلاعیه ارجاع اختلاف به داور، نسبت به معرفی یک داور اقدام می‌کند و داوران منتخب طرفهای متعاهد ظرف مدت شصت (۶۰) روز از تاریخ آخرین انتخاب، سرداور را تعیین خواهند کرد. چنانچه هر یک از طرفهای متعاهد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند، یا داوران منتخب ظرف مدت مذکور، در مورد انتخاب سرداور به توافق نرسند، هر یک از طرفهای متعاهد می‌تواند از رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را تعیین نماید. سرداور باید در هر صورت تابعیت کشوری را دارا باشد که در زمان انتخاب با طرفهای متعاهد روابط سیاسی دارد.

4- در مواردی که سرداور باید توسط رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری تعیین شود، چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری از انجام وظیفه مذکور معذور یا تبعه یکی از طرفهای متعاهد باشد، انتصاب توسط معاون رئیس انجام خواهد شد، و چنانچه معاون رئیس نیز از انجام وظیفه مذکور معذور یا تبعه یکی از طرفهای متعاهد باشد، این انتصاب توسط عضو ارشد شورا که تابعیت هیچیک از طرفهای متعاهد را نداشته باشد، انجام خواهد شد.

5- هیئت داور با توجه به سایر مواردی که طرفهای متعاهد توافق نموده‌اند آئین و محل داور را تعیین خواهد نمود.

6- تصمیمات هیئت داور برای طرفهای متعاهد لازم‌الاتباع است.

7- مخارج هیئت داور، شامل هزینه‌ها و دستمزدهای داوران به نسبت مساوی توسط طرفهای متعاهد پرداخت خواهد گردید. هرگونه مخارجی که توسط شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری در رابطه با نصب سرداور و یا داور طرف ممتنع به شرح مندرج در بند (۳) این ماده به‌وجود آید به عنوان بخشی از هزینه‌های هیئت داور محسوب خواهد گردید.

ماده (۱۶) فسخ موافقت‌نامه

هر طرف متعاهد می‌تواند در هر زمان قصد خود را مبنی بر فسخ این موافقت‌نامه طی اطلاعیه کتبی به طرف متعاهد دیگر اعلام نماید. این اطلاعیه همزمان به آگاهی سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری نیز خواهد رسید و در این صورت موافقت‌نامه دوازده (۱۲) ماه پس از اعلام دریافت اطلاعیه فسخ توسط طرف متعاهد دیگر فسخ شده تلقی خواهد شد، مگر آن که اطلاعیه فسخ قبل از انقضای این مدت با تراضی طرفهای متعاهد مسترد شود. هر گاه طرف متعاهد دیگر دریافت اطلاعیه فسخ را اعلام نکند، اطلاعیه مزبور چهارده (۱۴) روز پس از وصول آن به سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری دریافت شده تلقی خواهد شد.

ماده (۱۷) مطابقت با کنوانسیونها یا موافقت‌نامه‌های چندجانبه

چنانچه کنوانسیون یا موافقت‌نامه چندجانبه حمل‌ونقل هوایی در مورد هر دو طرف متعاهد لازم‌الاجرا گردد،

این موافقتنامه و پیوست (پیوستهای) آن باید از طریق مذاکره به شرح مندرج در ماده (۱۴) بهنوی اصلاح شود که مفاد آن با مقررات کنوانسیون یا موافقتنامه مزبور انطباق یابد.

ماده (۱۸) ثبت

این موافقتنامه و پیوست (پیوستهای) آن و هرگونه اصلاحیه آن نزد شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری به ثبت خواهد رسید.

ماده (۱۹) لازم‌الاجرا شدن

این موافقتنامه از تاریخ آخرین اطلاعیه هر طرف متعاقد به طرف متعاقد دیگر مبنی بر اینکه اقدامات لازم را طبق قوانین و مقررات خود برای لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه بهعمل آورده، به مورد اجرا گذارده خواهد شد.

در تأیید مراتب بالا، نمایندگان تام‌الاختیار امضاکننده زیر که از طرف دولت‌های متبوع خود بهطور مقتضی مجاز می‌باشند این موافقتنامه را امضا نمودند.

این موافقتنامه در تهران در یک مقدمه، (۱۹) ماده و یک پیوست در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۳ هجری شمسی برابر با ۱۳ ژانویه ۲۰۱۸ میلادی در دو نسخه اصلی به زبانهای فارسی، عربی و انگلیسی که هر سه متن دارای اعتبار یکسان میباشند، تنظیم گردید. در صورت اختلاف، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف دولت جمهوری ایران	از طرف دولت جمهوری عراق
-----------------------------	----------------------------

پیوست

جدول مسیر

1- مسیرهایی که شرکت (های) هواپیمایی تعیین شده دولت جمهوری اسلامی ایران میتواند خدمات (سرویس‌های) هوایی را مورد بهره‌برداری قرار دهد:

نقاط مبدا	نقاط واسط	نقاط مقصد	نقاط ماوراء
هر نقطه		هر نقطه	

2- مسیرهایی که شرکت (های) هواپیمایی تعیین شده دولت جمهوری عراق میتواند خدمات (سرویس‌های) هوایی را مورد بهره‌برداری قرار دهد:

نقاط مبدا	نقاط واسط	نقاط مقصد	نقاط ماوراء
هر نقطه		هر نقطه	

تذکر

1- هر شرکت هواپیمایی تعیین شده میتواند نقاط واسط و نقاط ماوراء مشخص شده در پیوست این موافقتنامه را در شرایطی مورد بهره‌برداری قرار دهد که حق بهره‌برداری از آزادی پنجم حمل و نقل بین این گونه نقاط و سرزمین طرف متعاقد دیگر اعمال نگردد مگر اینکه در این مورد بین دو طرف متعاقد براساس توصیه‌های شرکتهای هواپیمایی تعیین شده توافقی بهعمل آمده باشد.

2- از نقاط واسط و نقاط ماوراء در هر یک از مسیرهای مشخصه شده می‌توان به اختیار شرکتهای هواپیمایی تعیین شده در هر پرواز یا کلیه پروازها صرف‌نظر نمود.

3- تعداد پروازها و انواع هواپیماهای شرکتهای هواپیمایی تعیین شده به‌شرط تأیید مقامهای هواپیمایی دو طرف متعاقد بین شرکتهای هواپیمایی تعیین شده مورد توافق قرار خواهد گرفت.

متن طرح

ماده واحده - موافقتنامه سرویس‌های هوایی دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق مشتمل بر یک مقدمه و نوزده ماده و یک ضمیمه به شرح پیوست تصویب و به دولت اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسمه تعالی

موافقتنامه خدمات (سرویس‌های) هوایی دو جانبه
بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق

مقدمه

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق که عضو کنوانسیون هواپیمایی کشوری بین‌المللی می‌باشند که در تاریخ ۱۶ آذرماه ۱۳۲۳ هجری شمسی برابر با ۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی در شیکاگو برای امضا مفتوح گردید، و از این پس «طرفهای متعاقد» نامیده می‌شوند، به منظور تأسیس و بهره‌برداری از خدمات (سرویس‌های) هوایی منظم بین و ماورای سرزمینهای خود به شرح زیر موافقت کردند:

ماده (۱) تعاریف

از نظر این موافقتنامه اصطلاحات زیر دارای معانی زیر می‌باشند:

الف) «کنوانسیون» به کنوانسیون هواپیمایی کشوری بین‌المللی که در تاریخ ۱۶ آذرماه ۱۳۲۳ هجری شمسی برابر با ۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی در شیکاگو برای امضا مفتوح گردید، اطلاق می‌شود، و شامل اصلاحات آن که به موجب ماده (۹۴) آن کنوانسیون تصویب شده و برای طرفهای متعاقد لازم‌الاجرا گردیده و نیز ضمایم کنوانسیون و اصلاحات آنها که به موجب ماده (۹۰) آن به تصویب رسیده و برای طرفهای متعاقد لازم‌الاجرا شده است، خواهد بود.

ب) «مقامهای هواپیمایی» در مورد جمهوری اسلامی ایران به «سازمان هواپیمایی کشوری» و هر شخص یا سازمانی که مجاز به انجام وظایف فعلی آن سازمان باشد و در مورد دولت جمهوری عراق به اداره کل هواپیمایی کشوری به نمایندگی وزارت حمل و نقل عراق و هر شخص یا سازمانی که مجاز به انجام وظایف فعلی آن مقام باشد اطلاق می‌شود.

پ) «شرکت هواپیمایی تعیین شده» به شرکت هواپیمایی اطلاق می‌شود که به موجب مفاد ماده (۳) این موافقتنامه تعیین شود و اجازه فعالیت بیابد.

ت) «خدمات (سرویس‌های) مورد توافق» به خدمات (سرویس‌های) هوایی منظم به منظور حمل و نقل مسافر، بار و پست در مسیرهای مشخص شده مندرج در پیوست این موافقتنامه اطلاق می‌گردد.

ث) «ظرفیت» در مورد هواپیما، به میزان بارگیری مؤثر آن هواپیما در یک مسیر یا قسمتی از مسیر و اصطلاح «ظرفیت» در مورد «خدمت (سرویس) مورد توافق» به حاصل ضرب ظرفیت هواپیمای مورد استفاده در چنین خدمتی (سرویسی) در

دفعات پرواز هواپیمای مزبور طی زمان معین در تمام یا قسمتی از مسیر، اطلاق می‌شود.

ج) «سرزمین» در مورد هر یک از طرفهای متعاقد به مناطق خشکی و آبی که تحت حاکمیت آن قرار دارد، اطلاق و شامل فضای محاذی آنها نیز می‌شود.

چ) «خدمت (سرویس) هوایی»، «خدمت (سرویس) هوایی بین‌المللی»، «شرکت هواپیمایی» و «توقف به منظورهای غیرحمل‌ونقل» به ترتیب دارای همان معانی است که در ماده (۹۶) کنوانسیون برای آنها ذکر شده است.

ح) «نرخ» به قیمت یا هزینه‌های اطلاق می‌شود که برای حمل مسافر، بار همراه و غیرهمراه پرداخت گردد و شامل شرایطی که به موجب آن قیمت‌ها یا هزینه‌های مزبور اعمال می‌شود از جمله قیمت‌ها یا هزینه‌ها و شرایط مقرر برای نمایندگیها و سایر خدمات جنبی به‌استثناء دستمزدها و شرایط حمل پست، می‌باشد.

خ) پیوست به فهرستهای مسیری که به این موافقتنامه ضمیمه شده است و هرگونه شرط یا تذکری که در این پیوست آمده باشد، اطلاق می‌گردد. پیوست این موافقتنامه جزء لاینفک آن بوده و تمام ارجاعات به موافقتنامه شامل ارجاع به پیوست نیز خواهد بود مگر آن که در این موافقتنامه به گونه دیگر پیشبینی شده باشد.

ماده (۲) اعطای حقوق

۱- هر طرف متعاقد جهت انجام خدمات (سرویس‌های) هوایی بین‌المللی منظم به وسیله شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر حقوق زیر را به طرف متعاقد دیگر اعطاء می‌نماید:

الف) پرواز بدون فرود از فراز سرزمین طرف متعاقد دیگر؛

ب) توقف در سرزمین مذکور به منظورهای غیر حمل و نقل؛
پ) توقف در سرزمین مذکور به منظور سوار و پیاده کردن
مسافر، بارگیری و تخلیه بار و پست در حمل و نقل بین‌المللی در
نقاط مشخص شده در جدول مسیر پیوست این موافقتنامه.
۲- استفاده از حقوق حمل و نقل در نقاط واسط و ماوراء مندرج در
جدول مسیر پیوست این موافقتنامه مشروط به مذاکره و موافقت
شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد و تصویب
مقامهای هواپیمایی آنها خواهد بود.
۳- هیچ یک از مفاد این موافقتنامه نباید به نحوی تفسیر شود که به
شرکت هواپیمایی یک طرف متعاقد این حق را اعطاء کند که در
داخل سرزمین طرف متعاقد دیگر از نقطه‌ای به نقطه دیگر
مبادرت به حمل مسافر، بار و پست در قبال مزد یا کرایه نماید.
۴- در مناطقی که در آن مخاصمات مسلحانه جریان دارد و یا در
اشغال نظامی است و نیز در مناطقی که تحت تاثیر مخاصمات
مسلحانه یا اشغال نظامی قرار گرفته انجام خدمات (سرویس‌های)
موضوع این ماده منوط به تصویب مقامهای صلاحیتدار مربوط
خواهد بود.

ماده (۳) تعیین و اجازه

۱- هر طرف متعاقد حق دارد با اعلام کتبی به طرف متعاقد
دیگر یک یا چند شرکت هواپیمایی را برای انجام خدمات
(سرویس‌های) مورد توافق در مسیرهای مشخص شده تعیین، و
هر شرکت هواپیمایی تعیین شده را حذف کند یا تغییر دهد.
۲- پس از دریافت اعلامیه مذکور در بند (۱) مقامهای
صلاحیتدار طرف متعاقد دیگر باید با رعایت مفاد بندهای (۳) و

(۴) این ماده اجازه مقتضی را بدون تأخیر به شرکت هواپیمایی تعیین شده مزبور اعطاء کنند.

۳- مقامهای هواپیمایی یک طرف متعاقد می‌توانند از شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر بخواهند که آنان را مجاب سازد که شرایط مقرر در قوانین و مقرراتی را که معمولاً به موجب مفاد کنوانسیون توسط آن مقامها در مورد بهره‌برداری از خدمات (سرویس‌های) هوایی بین‌المللی اعمال می‌گردد، دارا می‌باشد.

۴- هر طرف متعاقد حق دارد در هر مورد که مجاب نشده باشد مالکیت عمده و کنترل مؤثر شرکت هواپیمایی تعیین شده متعلق و در اختیار طرف متعاقد دیگر یا اتباع آن است از اعطای اجازه بهره‌برداری موضوع بند (۲) این ماده امتناع ورزد و یا هر شرطی را که برای اعمال حقوق مذکور در ماده (۲) این موافقت‌نامه توسط آن شرکت هواپیمایی تعیین شده لازم بداند، وضع نماید.

۵- شرکت هواپیمایی تعیین شده میتواند در هر زمان پس از دریافت اجازه مندرج در بند (۲) فوق بهره‌برداری از خدمات (سرویس‌های) مورد توافق را آغاز کند مشروط بر آنکه نرخ‌ها مطابق ضوابط ماده (۱۰) این موافقت‌نامه در مورد خدمات (سرویس‌های) مزبور وضع شده و مجری باشد.

ماده (۴) تعلیق و لغو

۱- هر طرف متعاقد می‌تواند در موارد مشروح زیر مجوز بهره‌برداری را لغو یا استفاده از حقوق مندرج در ماده (۲) این موافقت‌نامه را در مورد شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف

متعاقد دیگر معلق، یا هر شرطی را که برای استفاده از این حقوق لازم می‌داند وضع کند:

الف) چنانچه قانع نشود که مالکیت عمده و کنترل مؤثر شرکت هواپیمایی مذکور متعلق و در اختیار طرف متعاقد دیگر یا اتباع وی می‌باشد؛ یا

ب) چنانچه شرکت هواپیمایی مذکور قوانین و یا مقررات طرف متعهدی که این حقوق را اعطاء نموده است رعایت نکند؛ یا
پ) چنانچه شرکت هواپیمایی مذکور در انجام عملیات بهره‌برداری از مفاد این موافقتنامه تخطی کند.

۲- لغو یا تعلیق یا وضع شرایط مذکور در بند (۱) این ماده جز در مواردی که برای جلوگیری از نقض بیشتر قوانین و یا مقررات و یا مفاد این موافقتنامه فوریت داشته باشد، فقط پس از مشورت با طرف متعاقد دیگر صورت خواهد گرفت. این مشورت بین مقامهای هواپیمایی پس از دریافت درخواست در اسرع وقت شروع خواهد شد.

ماده (۵) شمول قوانین و مقررات

۱- قوانین و مقررات هر طرف متعاقد در مورد ورود یا خروج هواپیماهایی که به امر هوانوردی بین‌المللی اشتغال دارند و نیز قوانین و مقررات مربوط به بهره‌برداری و هوانوردی این قبیل هواپیماها مادام که بر فراز یا داخل سرزمین آن طرف متعاقد می‌باشند، در مورد هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر اعمال خواهد شد.

۲- قوانین و مقررات هر طرف متعاقد که ناظر به ورود، اقامت موقت و خروج مسافرین، خدمه، بار یا پست از سرزمین آن

می‌باشد از قبیل تشریفات ورود و خروج، مهاجرت و همچنین مقررات گمرکی و بهداشتی در مورد مسافرین، خدمه، بار یا محمولات پستی هواپیمای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر مادام که در سرزمین مذکور باشند اعمال خواهد شد.

۳- هر طرف متعاقد بنا به تقاضای طرف متعاقد دیگر نسخه‌ای از قوانین و مقررات مذکور در این ماده را در اختیار آن قرار خواهد داد.

۴- شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاقد حق دارد دفتر نمایندگی خود را در سرزمین طرف متعاقد دیگر دایر نماید و یا اینکه برای خود عامل کل یا عامل فروش کل تعیین کند. نصب عامل کل یا عامل فروش کل بر اساس قوانین و مقررات طرف متعاقد دیگر صورت خواهد گرفت.

۵- انتقال درآمدهای حاصله توسط شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاقد طبق مقررات تسعیر ارزهای خارجی طرف متعاقد دیگر و پس از کسر هزینه‌ها صورت خواهد گرفت. طرفهای متعاقد بیشترین تلاش خود را برای تسهیل انتقال درآمدهای حاصله توسط شرکت هواپیمایی تعیین شده از خدمات (سرویس‌های) موضوع این موافقتنامه به‌عمل خواهند آورد.

۶- هر طرف متعاقد به شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر حق برقراری نمایندگی خود و نگهداری کارکنان اداری؛ بازرگانی و فنی لازم در داخل سرزمین خود را که برای انجام خدمات (سرویس‌های) بر اساس قوانین و مقررات ورود و اقامت طرف اخیر ضروری است، اعطا خواهد کرد.

ماده (۶) معافیت از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و سایر

عوارض

۱- هواپیمای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهدی که خدمات (سرویس‌های) بین‌المللی را انجام می‌دهد و مواد سوختی، روغن موتور، سایر مواد مصرفی فنی، وسایل یدکی، لوازم مورد نیاز جاری و خواروبار موجود در هواپیمای شرکت هواپیمایی یک طرف متعاهد که مجاز به استفاده از مسیرها و خدمات (سرویس‌های) موضوع این موافقتنامه می‌باشند به هنگام ورود یا خروج از سرزمین طرف متعاهد دیگر براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه‌های بازرسی و سایر عوارض و هزینه‌های مشابه ملی یا محلی معاف خواهند بود حتی اگر مواد مذکور زمانی مورد استفاده قرار گیرد یا به مصرف برسد که هواپیمای مزبور برفراز آن سرزمین در پرواز باشند.

۲- سوخت، روغن موتور، سایر مواد مصرفی فنی، وسایل یدکی، لوازم مورد نیاز جاری و خواربار که توسط یک طرف متعاهد یا اتباع آن به سرزمین طرف متعاهد دیگر وارد شود و صرفاً به منظور استفاده در هواپیمای شرکت هواپیمایی تعیین شده آن طرف متعاهد باشد براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه‌های بازرسی و سایر عوارض و هزینه‌های مشابه ملی یا محلی معاف خواهد بود.

۳- سوخت، روغن موتور، سایر مواد مصرفی فنی، وسایل یدکی، لوازم مورد نیاز جاری و خواربار که در سرزمین یک طرف متعاهد بار هواپیمای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر می‌شود و در خدمات (سرویس‌های) بین‌المللی مورد استفاده قرار می‌گیرد براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی و

سود بازرگانی، مالیاتها و هزینه‌های بازرسی و سایر عوارض و هزینه‌های مشابه ملی یا محلی، معاف خواهد بود.

۴- تجهیزات هوانوردی مورد نیاز جاری، و همچنین مواد و کالاهای نگاهداری شده در هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعهد تنها با موافقت مقامهای گمرکی طرف متعهد دیگر در آن سرزمین قابل تخلیه است. در این صورت می‌توان آنها را تا زمانی که طبق مقررات گمرکی مجدداً صادر می‌شوند و یا ترتیب دیگری در مورد آن داده شود تحت نظارت مقامهای نامبرده قرار داد.

۵- مسافران، اثاثیه مسافران و باری که از سرزمین یک طرف متعهد در گذر (ترانزیت) مستقیم قرار دارند و از حریمی که در فرودگاه بدین منظور اختصاص یافته خارج نمی‌شوند، فقط مشمول کنترل ساده‌ای خواهند بود. اثاثیه مسافر و بار تا زمانی که در گذر (ترانزیت) مستقیم است از حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هرگونه مالیات معاف خواهد بود.

۶- اسناد رسمی حاوی نشان (آرم) رسمی شرکت هواپیمایی مانند برچسب چمدان، بلیط هواپیما، بارنامه، کارت اجازه ورود به هواپیما و جدول زمانبندی که به داخل سرزمین هر طرف متعهد برای استفاده اختصاصی شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعهد دیگر وارد می‌شود، از کلیه حقوق گمرکی و سود بازرگانی و یا مالیاتها براساس عمل متقابل معاف خواهد بود.

ماده (۷) تسهیلات و هزینه‌های فرودگاهی

۱- هر یک از طرفهای متعهد در سرزمین خود فرودگاه یا فرودگاههایی را جهت استفاده شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف

متعاقد دیگر در مسیر مشخص شده تعیین خواهد کرد، و تسهیلات ارتباطی، هوانوردی، هواشناسی و سایر خدماتی را که برای بهره‌برداری خدمات (سرویس‌های) مورد توافق لازم است در اختیار شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر قرار خواهد داد.

۲- هر یک از طرفهای متعاقد می‌تواند در قبال استفاده هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر از فرودگاهها و سایر تأسیسات آن هزینه‌های عادلانه و معقولی دریافت دارد، مشروط بر آن‌که میزان این هزینه‌ها از آنچه شرکت‌های حمل‌ونقل هوایی آن که در خدمات (سرویس‌های) مشابه بین‌المللی تردد می‌کنند، برای استفاده از چنین فرودگاه و تأسیساتی می‌پردازند، تجاوز نکند.

ماده (۸) مقررات ظرفیت و تصویب برنامه‌های پرواز
۱- شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد از رفتار عادلانه و برابر برخوردار خواهند بود تا بتوانند برای انجام خدمات (سرویس‌های) مورد توافق در مسیرهای مشخص شده از فرصتهای متساوی بهره‌مند باشند.

۲- در انجام خدمات (سرویس‌های) مورد توافق، شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاقد، منافع شرکت هواپیمایی طرف دیگر را مورد نظر قرار خواهد داد تا من غیر حق در خدمات (سرویس‌های) طرف دیگر در تمام یا قسمتی از همان مسیرها اثر نامطلوب ایجاد نشود.

۳- هدف اصلی از برقراری خدمات (سرویس‌های) مورد توافق توسط شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد، تأمین

ظرفیت کافی با ضریب بار مناسب جهت رفع نیازمندیهای جاری و پیش‌بینی شده معقول برای حمل مسافر و بار و پست بین سرزمین طرف متعاقد تعیین کننده شرکت هواپیمایی و سرزمین طرف متعاقد دیگر می‌باشد.

۴- ظرفیتی که عرضه می‌شود شامل تعداد خدمات (سرویس‌های) و نوع هواپیمای مورد استفاده شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد در خدمات (سرویس‌های) مورد توافق می‌تواند از سوی شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده پیشنهاد شود. پیشنهاد فوق پس از مذاکره و تبادل نظر بین شرکتهای هواپیمایی تعیین شده با رعایت اصول مندرج در بندهای (۱)، (۲) و (۳) این ماده ارایه خواهد شد. ظرفیت مذکور با تصویب مقامهای هواپیمایی طرفهای متعاقد تعیین و اجرا خواهد شد.

۵- در صورت عدم توافق بین شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاقد، مسایل مندرج در بند (۵) از طریق توافق بین مقامهای هواپیمایی دو طرف متعاقد حل و فصل خواهد گردید. تا زمانی که این توافق حاصل نگردیده، ظرفیت عرضه شده توسط شرکتهای هواپیمایی تعیین شده بدون تغییر باقی خواهد ماند.

۶- شرکت (شرکتهای) هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاقد، حداکثر سی (۳۰) روز قبل از شروع خدمات (سرویس‌ها) در مسیرهای مشخص شده، برنامه‌های پرواز را برای تصویب به مقامهای هواپیمایی طرف متعاقد دیگر تسلیم خواهد نمود. در مورد تغییرات بعدی نیز به همین ترتیب عمل خواهد شد. در موارد خاص می‌توان این محدوده زمانی را با تصویب مقامهای نامبرده تغییر داد.

ماده (۹) شناسایی گواهینامه‌ها و پروانه‌ها
گواهینامه‌های قابلیت پرواز و گواهینامه‌های صلاحیت و
پروانه‌هایی که توسط یک طرف متعاقد صادر شده یا اعتبار یافته
و هنوز به‌قوت خود باقی باشد، برای بهره‌برداری از مسیرها و
خدمات (سرویس‌های) موضوع این موافقت‌نامه، توسط طرف
متعاقد دیگر معتبر شناخته خواهد شد، مشروط بر این که شرایط
صدور یا اعتبار گواهینامه‌ها و پروانه‌های مزبور مساوی یا بیش
از حداقل استانداردهایی باشد که به موجب کنوانسیون وضع شده
یا خواهد شد. در هر حال هر طرف متعاقد این حق را برای خود
محفوظ می‌دارد که در مورد پرواز از فراز سرزمین خود از
شناسایی گواهینامه‌های صلاحیت و پروانه‌هایی که برای اتباع آن
توسط طرف متعاقد دیگر یا هر دولت دیگری صادر شده یا معتبر
شناخته شده خودداری نماید.

ماده (۱۰) نرخهای حمل و نقل هوایی
۱- نرخهای مورد اجرا توسط شرکتهای هواپیمایی تعیین شده
طرفهای متعاقد در خدمات (سرویس‌های) مورد توافق در سطح
معقولی خواهد بود که با توجه به تمام عوامل مربوط از جمله
هزینه بهره‌برداری و سود معقول و خصوصیات خدمت و
نرخهای شرکتهای هواپیمایی دیگر که در تمام یا قسمتی از همان
مسیرها خدمات (سرویس‌های) منظم انجام می‌دهند، وضع
می‌گردد.
۲- نرخهای موضوع بند (۱) این ماده بر اساس توافق شرکتهای
هواپیمایی تعیین شده دو طرف متعاقد و پس از مذاکره با مقامهای
هواپیمایی مربوط خود تعیین می‌گردد.

۳- نرخ‌هایی که طبق بند (۲) فوق‌مورد توافق قرار می‌گیرد لااقل سی (۳۰) روز قبل از تاریخ پیشنهادی اجرا برای تصویب به مقام‌های هواپیمایی طرف‌های متعاقد تسلیم خواهد گردید. این محدوده زمانی با موافقت مقام‌های مذکور قابل تغییر است.

۴- چنانچه شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرف‌های متعاقد نتوانند درباره نرخ‌های قابل اجرا به توافق برسند یا چنانچه یک طرف متعاقد شرکت هواپیمایی خود را به‌منظور انجام خدمات (سرویس‌های) مورد توافق تعیین ننموده باشد یا چنانچه در فاصله پانزده (۱۵) روز اول از دوره سی (۳۰) روزه موضوع بند (۳) این ماده، مقام‌های هواپیمایی یک طرف متعاقد عدم رضایت خود را از هر یک از نرخ‌های توافق شده بین شرکت‌های هواپیمایی طرف‌های متعاقد طبق بند (۲) این ماده به مقام‌های هواپیمایی طرف متعاقد دیگر اعلام دارند، مقام‌های هواپیمایی طرف‌های متعاقد اهتمام خواهند نمود در مورد نرخ‌های مناسب قابل اجرا به توافق برسند. به‌طور کلی هیچ‌نرخ‌ی قبل از تصویب مقام‌های هواپیمایی طرف‌های متعاقد به مورد اجرا گذارده نخواهد شد. با وجود این چنانچه ظرف مدت پانزده (۱۵) روز یاد شده، هیچ‌کدام از مقام‌های هواپیمایی طرف‌های متعاقد عدم رضایت خود را نسبت به نرخ‌های توافق شده بین شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده اعلام ندارند، نرخ‌های مزبور تصویب شده تلقی خواهد شد.

۵- نرخ‌های تعیین شده به موجب این ماده تا زمانی که نرخ‌های جدید تعیین نشده باشد، به‌هوت خود باقی خواهد ماند. در هر حال در صورت عدم توافق بین شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده در مورد نرخ جدید، مقام‌های هواپیمایی طرف‌های متعاقد تلاش خواهند کرد ظرف مدت (۱۲) ماه در مورد نرخ جدید مورد توافق

دوجانبه به توافق برسند.

ماده (۱۱) امنیت هوانوردی

۱- طرفهای متعاقد حقوق و تعهداتی را که به موجب حقوق بین‌الملل در قبال یکدیگر در خصوص حفظ امنیت هواپیمایی کشوری در برابر اعمال مداخله‌گرایانه غیرقانونی دارند، مورد تاکید قرار میدهند.

طرفهای متعاقد بدون تحدید کلیت حقوق و تعهدات خود به موجب حقوق بین‌الملل، به‌ویژه طبق مفاد کنوانسیون راجع به جرایم و برخی اعمال ارتكابی دیگر در هواپیما امضا شده در توکیو به تاریخ ۲۳ / ۶ / ۱۳۴۲ هجری شمسی مطابق با ۱۴ سپتامبر ۱۹۶۳ میلادی، کنوانسیون راجع به جلوگیری از تصرف غیرقانونی هواپیما امضا شده در لاهه به تاریخ ۲۵ / ۹ / ۱۳۴۹ هجری شمسی مطابق با ۱۶ دسامبر ۱۹۷۰ میلادی و کنوانسیون راجع به جلوگیری از اعمال غیرقانونی علیه امنیت هواپیمایی کشوری امضا شده در مونترال به تاریخ ۱ / ۷ / ۱۳۵۰ هجری شمسی مطابق با ۲۳ سپتامبر ۱۹۷۱ میلادی عمل خواهند کرد.

۲- طرفهای متعاقد حسب تقاضا، تمام مساعدتهای لازم را به یکدیگر جهت جلوگیری از تصرف غیرقانونی هواپیماهای کشوری و سایر اعمال غیرقانونی علیه امنیت این هواپیماها، مسافرین و خدمه آنها، فرودگاهها و تأسیسات هوانوردی و هر نوع تهدید دیگر علیه امنیت هواپیمایی کشوری ارائه خواهند کرد.

۳- طرفهای متعاقد باید در روابط دوجانبه خود طبق مقررات امنیت هوانوردی مصوب سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری که به عنوان ضmann کنوانسیون هواپیمایی کشوری بین‌المللی شناخته

شده‌اند تا حدودی که مقررات امنیتی مزبور در مورد طرفهای متعاقد قابل اجرا است عمل نمایند. هر یک از طرفهای متعاقد باید از متصدیان هواپیماهایی که محل ثبت آن هواپیماها یا محل اصلی کار یا اقامت دائمی متصدیان آنها در سرزمین وی واقع شده و نیز از متصدیان فرودگاههای واقع در سرزمین خود بخواهد که مطابق مقررات امنیتی هوانوردی مزبور عمل کنند.

۴- هر طرف متعاقد می‌تواند از متصدیان هواپیماها بخواهد که مقررات امنیت هوانوردی مورد اشاره در بند (۳) فوق را که طرف متعاقد دیگر برای ورود به سرزمین خود، خروج از آن یا در مدت توقف در آنجا مقرر کرده است، رعایت کنند. هر طرف متعاقد باید اطمینان حاصل کند که در سرزمین آن اقدامات کافی برای حفاظت از هواپیماها و بازرسی مسافران، خدمه، لوازم همراه مسافر، اثاثیه مسافر، بار و خواروبار هواپیما پیش از سوار شدن مسافران یا بارگیری و به هنگام آن بنحو مؤثر انجام می‌شود. همچنین هر طرف متعاقد باید هر درخواستی را که طرف متعاقد دیگر برای انجام اقدامات امنیتی ویژه معقول جهت مقابله با تهدیدی خاص به‌عمل آورد، با نظر مساعد مورد توجه قرار دهد.

۵- هرگاه هواپیماهای کشوری به‌طور غیرقانونی تصرف شود و یا اعمال غیرقانونی دیگری علیه امنیت این هواپیماها، مسافری و خدمه آنها، فرودگاهها یا تأسیسات هوانوردی صورت پذیرد، و یا تهدیدی در این مورد انجام گیرد، طرفهای متعاقد باید از طریق تسهیل ارتباطات و اتخاذ تدابیر مناسب دیگر به‌منظور ختم سریع و بی‌خطر حادثه و یا خنثی کردن تهدید مزبور به یکدیگر یاری رسانند.

ماده (۱۲) ایمنی هوانوردی

۱- هر طرف متعاقد میتواند در هر زمان در رابطه با استانداردهای ایمنی در زمینهای مربوط به تاسیسات هوانوردی، خدمه پرواز، هواپیما و بهره‌برداری از هواپیما که طرف متعاقد دیگر به‌کار گرفته است، درخواست مشاوره نماید. چنین مشاوره‌های ظرف مدت سی روز از تاریخ درخواست مزبور انجام خواهد شد.

۲- چنانچه پس از مشاوره مزبور یک طرف متعاقد ملاحظه کند استانداردهای ایمنی در زمینهای موضوع بند (۱) که در آن زمان به موجب کنوانسیون وضع شده به‌طور مؤثر توسط طرف متعاقد دیگر به کار گرفته یا اجرا نمیشود، طرف متعاقد دیگر را از یافته‌های مزبور و اقداماتی که برای تطبیق با استانداردهای ایکائو ضروری به نظر میرسد آگاه خواهد کرد. طرف متعاقد دیگر اقدام اصلاحی مناسب را در فرصت زمانی توافق شده اتخاذ خواهد نمود.

۳- همچنین به موجب ماده (۱۶) کنوانسیون توافق میشود هر نوع هواپیمایی که توسط شرکت هواپیمایی تعیین شده یک طرف متعاقد یا از طرف آن در خدماتی (سرویس‌هایی) از مبداء سرزمین طرف متعاقد دیگر یا بالعکس مورد بهره‌برداری قرار گیرد، میتواند مادامی که در سرزمین طرف متعاقد دیگر است، مشمول بازرسی نمایندگان مجاز طرف متعاقد دیگر قرار گیرد، مشروط بر اینکه این امر منجر به تاخیر بدون دلیل در بهره‌برداری از هواپیما نگردد. علیرغم تعهدات مندرج در ماده (۳۳) کنوانسیون هدف این بازرسی، تایید اعتبار اسناد هواپیمای مربوط، گواهینامه خدمه و تطبیق تجهیزات و وضعیت هواپیما با

استانداردهای وضع شده در آن زمان به موجب کنوانسیون میباشد.
۴- هر طرف متعاقد حق تعلیق یا تغییر فوری مجوز بهره‌برداری شرکت یا شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرف متعاقد دیگر را چنانچه اقدام فوری برای حصول اطمینان از ایمنی بهره‌برداری شرکت هواپیمایی تعیین شده ضروری باشد برای خود محفوظ میدارد.

۵- هر اقدامی از سوی یک طرف متعاقد طبق بند (۴) فوق با از بین رفتن زمینه اتخاذ آن اقدام متوقف خواهد شد.

۶- با توجه به بند (۲) فوق اگر مشخص شود که با پایان یافتن فرصت زمانی توافق شده، یک طرف متعاقد در حالت عدم مطابقت با استانداردهای ایکائو باقی مانده است، دبیرکل ایکائو باید از این موضوع و نیز تصمیم رضایتبخش بعدی نسبت به موقعیت مطلع گردد.

ماده (۱۳) تسلیم آمار

مقامهای هواپیمایی هر طرف متعاقد اطلاعات و آمار مربوط به حمل و نقل انجام شده در خدمات (سرویس‌های) مورد توافق توسط شرکت هواپیمایی تعیین شده خود به سرزمین طرف متعاقد دیگر یا از آن سرزمین را که معمولاً توسط شرکت هواپیمایی تعیین شده برای مقامهای هواپیمایی ملی خود تهیه و به آنها ارائه می‌گردد، بنابر تقاضا در اختیار مقامهای هواپیمایی طرف متعاقد دیگر قرار خواهند داد. ارائه هرگونه اطلاعات اضافی آماری حمل و نقل مورد درخواست مقامهای هواپیمایی یک طرف متعاقد از مقامهای هواپیمایی طرف متعاقد دیگر منوط به مذاکره و توافق طرفهای متعاقد خواهد بود.

ماده (۱۴) مشاوره، تغییر و اصلاح

۱- طرفهای متعاقد جهت حسن اجرای این موافقتنامه از طریق مقامهای هواپیمایی خود با یکدیگر همکاری میکنند، و به این منظور مقامهای هواپیمایی یک طرف متعاقد می‌توانند در هر زمان از مقامهای هواپیمایی طرف متعاقد دیگر تقاضای مشاوره کنند.

۲- مشاوره مورد تقاضای مقامهای هواپیمایی هر طرف متعاقد ظرف شصت (۶۰) روز از تاریخ دریافت تقاضا آغاز خواهد شد.
۳- هر یک از طرفهای متعاقد می‌تواند در هر زمان که لازم بداند خواستار تغییر یا اصلاح مفاد این موافقتنامه شود و در این صورت طرفهای متعاقد باید ظرف شصت (۶۰) روز از تاریخ دریافت تقاضای مذاکره توسط طرف متعاقد دیگر در این خصوص به مذاکره بپردازند.

۴- هرگونه تغییر یا اصلاح این موافقتنامه با رعایت مفاد ماده (۱۹) این موافقتنامه، به مورد اجرا نهاده خواهد شد.

۵- علیرغم مفاد بند (۴) اصلاحات جدول مسیر پیوست این موافقتنامه می‌تواند، به‌طور مستقیم بین مقامهای هواپیمایی طرفهای متعاقد مورد توافق قرار گیرد. این اصلاحات با تبادل اطلاعیه توسط مقامهای هواپیمایی مربوط لازم‌الاجرا خواهد شد.

ماده (۱۵) حل اختلافات

۱- هر گاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه و پیوست (پیوستهای) آن بین طرفهای متعاقد اختلافی بروز نماید، طرفهای متعاقد در مرحله نخست اهتمام خواهند کرد که اختلاف را از

طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

۲- هر گاه طرفهای متعاقد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل کنند، می‌توانند با توافق موضوع را جهت کسب نظر مشورتی به هر شخص یا هیئتی ارجاع کنند.

۳- چنانچه طرفهای متعاقد به موجب بندهای (۱) و (۲) فوق در مورد حل اختلاف به نتیجه نرسند هر یک از طرفهای متعاقد می‌تواند مطابق قوانین و مقررات مربوط خود، ضمن ارسال اطلاعیه‌ای برای طرف متعاقد دیگر موضوع را به هیئت داور سه نفره مرکب از دو داور منتخب طرفهای متعاقد و یک سرداور ارجاع نماید.

در صورت ارجاع امر به داور، هر یک از طرفهای متعاقد ظرف مدت شصت (۶۰) روز از تاریخ دریافت اطلاعیه ارجاع اختلاف به داور، نسبت به معرفی یک داور اقدام می‌کند و داوران منتخب طرفهای متعاقد ظرف مدت شصت (۶۰) روز از تاریخ آخرین انتخاب، سرداور را تعیین خواهند کرد. چنانچه هر یک از طرفهای متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند، یا داوران منتخب ظرف مدت مذکور، در مورد انتخاب سرداور به توافق نرسند، هر یک از طرفهای متعاقد می‌تواند از رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری بخواهد که حسب مورد داور طرف ممتنع یا سرداور را تعیین نماید.

سرداور باید در هر صورت تابعیت کشوری را دارا باشد که در زمان انتخاب با طرفهای متعاقد روابط سیاسی دارد.

۴- در مواردی که سرداور باید توسط رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری تعیین شود، چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری از انجام وظیفه مذکور

معذور یا تبعه یکی از طرفهای متعاقد باشد، انتصاب توسط معاون رئیس انجام خواهد شد، و چنانچه معاون رئیس نیز از انجام وظیفه مذکور معذور یا تبعه یکی از طرفهای متعاقد باشد، این انتصاب توسط عضو ارشد شورا که تابعیت هیچیک از طرفهای متعاقد را نداشته باشد، انجام خواهد شد.

۵- هیئت داورى با توجه به سایر مواردی که طرفهای متعاقد توافق نموده‌اند آئین و محل داورى را تعیین خواهد نمود.

۶- تصمیمات هیئت داورى برای طرفهای متعاقد لازم‌الاتباع است.

۷- مخارج هیئت داورى، شامل هزینه‌ها و دستمزدهای داوران به نسبت مساوی توسط طرفهای متعاقد پرداخت خواهد گردید. هرگونه مخارجی که توسط شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری در رابطه با نصب سرداور و یا داور طرف ممتنع به شرح مندرج در بند (۳) این ماده به‌وجود آید به عنوان بخشی از هزینه‌های هیئت داورى محسوب خواهد گردید.

ماده (۱۶) فسخ موافقتنامه

هر طرف متعاقد میتواند در هر زمان قصد خود را مبنی بر فسخ این موافقتنامه طی اطلاعیه کتبی به طرف متعاقد دیگر اعلام نماید. این اطلاعیه همزمان به آگاهی سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری نیز خواهد رسید و در این صورت موافقتنامه دوازده (۱۲) ماه پس از اعلام دریافت اطلاعیه فسخ توسط طرف متعاقد دیگر فسخ شده تلقی خواهد شد، مگر آن که اطلاعیه فسخ قبل از انقضای این مدت با تراضی طرفهای متعاقد مسترد شود. هرگاه طرف متعاقد دیگر دریافت اطلاعیه فسخ را اعلام نکند، اطلاعیه

مزبور چهارده (۱۴) روز پس از وصول آن به سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری دریافت شده تلقی خواهد شد.

ماده (۱۷) مطابقت با کنوانسیونها یا موافقتنامه‌های چندجانبه چنانچه کنوانسیون یا موافقتنامه چندجانبه حمل و نقل هوایی در مورد هر دو طرف متعاقد لازم‌الاجرا گردد، این موافقتنامه و پیوست (پیوستهای) آن باید از طریق مذاکره به شرح مندرج در ماده (۱۴) به‌نحوی اصلاح شود که مفاد آن با مقررات کنوانسیون یا موافقتنامه مزبور انطباق یابد.

ماده (۱۸) ثبت

این موافقتنامه و پیوست (پیوستهای) آن و هرگونه اصلاحیه آن نزد شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری به ثبت خواهد رسید.

ماده (۱۹) لازم‌الاجرا شدن

این موافقتنامه از تاریخ آخرین اطلاعیه هر طرف متعاقد به طرف متعاقد دیگر مبنی بر اینکه اقدامات لازم را طبق قوانین و مقررات خود برای لازم‌الاجرا شدن این موافقتنامه به‌عمل آورده، به مورد اجرا گذارده خواهد شد.

در تأیید مراتب بالا، نمایندگان تام‌الاختیار امضاکننده زیر که از طرف دولتهای متبوع خود به‌طور مقتضی مجاز می‌باشند این موافقتنامه را امضا نمودند.

این موافقت‌نامه در تهران در یک مقدمه، (۱۹) ماده و یک پیوست در تاریخ ۲۳ / ۱۰ / ۱۳۹۶ هجری شمسی برابر با ۱۳ ژانویه ۲۰۱۸ میلادی در دو نسخه اصلی به زبانهای فارسی، عربی و انگلیسی که هر سه متن دارای اعتبار یکسان میباشند، تنظیم گردید. در صورت اختلاف، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف
دولت جمهوری اسلامی ایران
از طرف
دولت جمهوری عراق

پیوست
جدول مسیر
۱- مسیرهایی که شرکت (های) هواپیمایی تعیین شده دولت جمهوری اسلامی ایران میتواند خدمات (سرویس‌های) هوایی را مورد بهره‌برداری قرار دهد:

نقاط مبدا
نقاط واسط
نقاط مقصد
نقاط ماوراء
هر نقطه

هر نقطه

۲- مسیرهایی که شرکت (های) هواپیمایی تعیین شده دولت جمهوری عراق میتواند خدمات (سرویس‌های) هوایی را مورد بهره‌برداری قرار دهد:

نقاط مبدا

نقاط واسط

نقاط مقصد

نقاط ماوراء

هر نقطه

هر نقطه

تذکر

۱- هر شرکت هواپیمایی تعیین شده میتواند نقاط واسط و نقاط ماوراء مشخص شده در پیوست این موافقتنامه را در شرایطی مورد بهره‌برداری قرار دهد که حق بهره‌برداری از آزادی پنجم حمل و نقل بین این گونه نقاط و سرزمین طرف متعاقد دیگر اعمال نگردد مگر اینکه در این مورد بین دو طرف متعاقد براساس توصیه‌های شرکتهای هواپیمایی تعیین شده توافقی بهعمل آمده باشد.

۲- از نقاط واسط و نقاط ماوراء در هر یک از مسیرهای مشخصه شده می‌توان به اختیار شرکتهای هواپیمایی تعیین شده در هر پرواز یا کلیه پروازها صرفنظر نمود.

۳- تعداد پروازها و انواع هواپیماهای شرکتهای هواپیمایی تعیین شده به شرط تأیید مقامهای هواپیمایی دو طرف متعاقد بین شرکتهای هواپیمایی تعیین شده مورد توافق قرار خواهد گرفت.